

Länsstyrelsen i Jämtlands län Strukturfonderna
Ank. 2009 -04- 28
Dnr

Slutrapport " Levande museum"

1. Sammanfattning

Förprojektet syftar till att identifiera en Norsk samarbetspartner med intresse att samarbeta kring unga människors matvanor och behovet av nya, sunda produkter för nutidens näringsbehov och livsstil.

Produktframtagning, design, produktexponering och IP / IPR (Immateriella tillgångar /rättigheter) är arbete som ger ett kommande projektet en långsiktighet efter projektets slut.

Vid två besök i Norge har huvudprojektets innehåll presenterats och där ev. kommande partners sammansättning och projektets arbetsform diskuterats.

Den Norska kontakten, Hedmarks Fylkekommunens näringsavdelning, ser positivt på ett ev. kommande samarbete och efter denna rapport delgivning tillsammans med ett, i tid och kostnad, förslag till huvudprojekt, kommer en dialog om samarbetet att fortgå.

2. Bakgrund

Förprojektet " Levande museum" har sitt ursprung från ett projekt i Dala-Järna vid Snöå Bruk. Sedan 1909 har vid bruket bedrivits en Lanthushållsskola, lades ned 1989, och som projektet dokumenterat via dokument och gamla elevers berättelser samt tillverkade alster.

Den matkultur och insikt om matens påverkan på oss människor, fick projektet att initiera ett Interreg projekt, förprojekt, mot Norge. Ungdomar och unga människor, 15 till 30 år, måste få denna insikt om maten och dess betydelse för hälsa och välbefinnande.

Att framhäva den Nordiska kvaliteten inom mat och dess ursprung, i nya produkter, förpackningar, hållbarhet och design framkom som ett eftersatt område och där ett samarbete med Norska partners skulle ge styrka i denna problemlösning.

Utvecklingsgruppen Föreningen Ja Järna (huvudman) sökte därför ett Förprojekt inom Interreg (Inre Skandinavien) finansierat via Interreg sekretariatet i Östersund och föreningens egen insats.

Projektets kostnad beräknas till 50 000:- Sek och där föreningens insats är 10 000:- Sek. Projektet startade 1 jan. och avslutades 15 mars 2009.

3. Projektbeskrivning och uppfyllelse av mål och målgrupper.

3.1 Mål

Målet för förprojektet var att hitta en samarbetspartner i Norge med intresse att samarbeta kring det förslag till huvudprojekt som utarbetats av förprojektets huvudman. Via två besök i Norge har den måloppfyllelse som projektet eftersträvat till mångt och mycket uppnåtts.

Avvikelse från ansökan är minskad kostnad i kostnadsslaget ” Resor / Logi ” vilket beror på kortare restid än beräknat och då med uteblivna kostnader i form av övernattningar.

3.2 Målgrupp

De målgrupper som projektet haft som mål att initiera i projektet har på Svensk sida varit:

Länsstyrelsen i Dalarna
Allmänna Arvsfonden
Studieförbund
Vansbro kommun
Lärcentrum i Vansbro kommun
Gagnefs kommun

På Norsk sida:

Kompetens ang. Norsk matkultur och Lanthushållsskolor. (Else Ouren Otnes)
Kännedom om tilltänkta partners (Ingrid Lauvdal)
Institut / organisation med beslutsinflytande (Turid Lie)

De kontaktade har under projektet visat ett positivt intresse och bidragit med allmänna råd och förslag. Nämnas bör att de Norska kontaktpersonerna har varit mycket tillmötesgående och positiva och ser fram emot ett detaljerat förslag till huvudprojekt.

3.3 Verksamhetsbeskrivning

Det underlag som upprättats för att skapa förutsättningar för ett samarbete med Norsk partner innefattar ett utvecklingsarbete med stark influens från den målgrupp som projektet fokuserar på. Nya produkter med inslag från våra länders matkulturer och designade för dagens livsstil och behov är det arbete som det kommande projektet skall verkställa.

Varumärken, avtal och rättigheter, det som i vardagligt tal kallas immateriella produkter/rättigheter, IP/IPR, är en stark komponent i projektet och dess möjlighet att efter projektslut leva vidare på kommersiell basis.

Våra förslag till samarbetsprojekt med Norsk partner har framförts via våra besök i Norge, och med de Svenska intressenterna.

Arbetet har alltså till större delen varit att utforma det förslag till huvudprojekt som nu ligger för utvärdering hos våra Norska partners. Vi har beslutat att en dialog kring vårt förslag skall fortsätta och konkretiseras till ett slutgiltigt projektförslag för ev. kommande ansökan.

4. Indikatorer

Eftersom i beslutet inga kvantifierbara eller horisontella kriterier har fastställts kan inga sådana utfall redovisas. Däremot innefattar projektförslaget en organisation med grupper bestående av ungdomar och mentorer samt styrgrupp med nationell mix från de båda länderna. Strävan är även att grupperna skall inkludera 50 % av båda könen, gäller mentorer, ungdoms- och styrgrupp.

5. Projektets påverkan på de (horisontella) kriterierna

5.1 Gränsregionalt mervärde

Vid de undersökningar som förstudien genomfört, i egen regi och vid våra möten med våra Norska kontakter, har framkommit att inga gemensamma skrifter/aktiviteter t.ex. kokböcker, produkter eller etablerade ungdomssamarbeten finns eller har funnits som tangerar projektets inriktning.

Vid våra samtal ser vi att råvaror, recept och produkter från resp. land kan vid produktframtagning ge en intressant mix med inslaget av Nordisk kvalitet och "frisk- sundhet" som starka inslag.

Mervärdet ligger ytterst på att våra ungdomar samarbetar och kreerar nya produkter, och affärsidéer för att skapa bestående och långsiktigt samarbete.

5.2 Bättre miljö

Våra diskussioner med våra kunniga Norska partners framkom att bättre utnyttjande av råvaror, nya förpackningsmetoder och naturliga konserveringsmedel spar på resurser och minskar kassationer på den alltmer ifrågasatta livsmedelstillgången, internationellt sett. Trots att detta i projektet sker i liten skala finns via media möjligheten att påverka och bidra till ett resurssnålare och hållbarare samhälle.

5.3 Jämställdhet mellan kvinnor och män

Som nämndes i punkt 4. är huvudprojektets målsättning att i alla grupper eftersträva 50 % fördelning mellan könen. Detta är särskilt viktigt när projektet involverar unga människor i projektet och som målgrupp för projektet.

5.4 Etnisk mångfald och integration

Huvudprojektets innehåll innefattar internationellt utbyte av idéer och produkter och där intressenter i projektet redan har internationellt ursprung.

Via mässor, events och sammankomster skall projektet förbereda för utökat samarbete med det ungdomsfokuserande konceptet till andra länder, då främst i starten mot Europa.

6. Projektets övriga resultat och erfarenheter

Förstudiens samarbetskoncept är implementerat och kommer förhoppningsvis att resultera i ett kommande samarbete. Vidare visar förstudien på ett problem som innefattar ungdomars utanförskap btr. egen matkultur och kunskap om mat, matlagning och näringslära. Bör alltså ingå i projektet, men får balanseras i förhållande till projektets huvudmål.

7. Gränsregionalt samarbete efter Interreg-projektets slut

Efter förprojektets slut kommer resultatet att översändas till våra Norska partners för fortsatt diskussion och ev. utformning av ett kommande huvudprojekt.

8. Resultatspridning och skyltning

Skyltning finns på arbetslokalens ytterdörr och samtliga dokument har försetts med Interregsymbolen.

Vidare kommer slutrapporten att sändas via e- post till alla berörda inom projektet samt läggas ut på föreningens hemsida. Detta skall ske inom en vecka efter att slutrapporten är godkänd.

9. Koppling till andra projekt

Det sökta projektet ” Kost & Kultur ” ligger som ursprung till denna förstudie och om projektet blir godkänt kommer ett ev. Interregprojekt att på ett antal punkter ett samarbete att upprättas.

10. Övrigt

Vi möte med våra Norska partners framkom att inga liknande samarbetsprojekt har förekommit i Hedmarks fylke. Att det pågår Norska projekt inom ramen för matkultur ses enbart som en fördel då redan ett antal ingående komponenter är identifierade.

I projektet har följande personer arbetat:

Lisbeth Lagerberg
Ingemar Eriksson
Inger Elvnäs-Strid

Projektarbete
Projektarbete
Ekonomi

Dala-Järna 2009-04-20

Björn Lundin
Ordf. i Föreningen Utvecklingsgruppen Ja Järna

För information och frågor kontakta Ingemar Eriksson
e- post mie.792020@telia.com

Tel. 070-650 19 77

Arbetsmaterial, visar information om EU: s medverkan.

Förslag till huvudprojekt

Bakgrund

Ett problem men också en möjlighet har framkommit under en genomförd förstudie ang. matens historia i en Svensk Lanthushållsskola.

Kulturen inom mat, traditioner med temat mat, samt de lokalproducerade råvarorna har inte på ett nationellt och internationellt plan fått den genomslagskraft som den förtjänar.

Den internationella synen på Nordisk kvalitet inom många områden är känd och högt uppskattad i världen. Maten som internationellt produceras idag har en hel del frågetecken att rätta ut innan den får den kvalitetsstämpel som övriga Nordiska varor har som kännetecken.

Problemet är att den Nordiska maten inte åtnjuter den kvalitetsstämpel som övriga varor har och då speciellt inte hos den yngre generationen i Norden och övriga Europa.

Projektets arbetsmetodik och innebörd.

Att arbeta enbart med problemfokusering är inte ett positivt sätt att arbeta. Med problemmedvetenhet i bakgrunden och med möjligheterna i fokus blir arbetet och resultatet ett- en positivt tänkande och agerande.

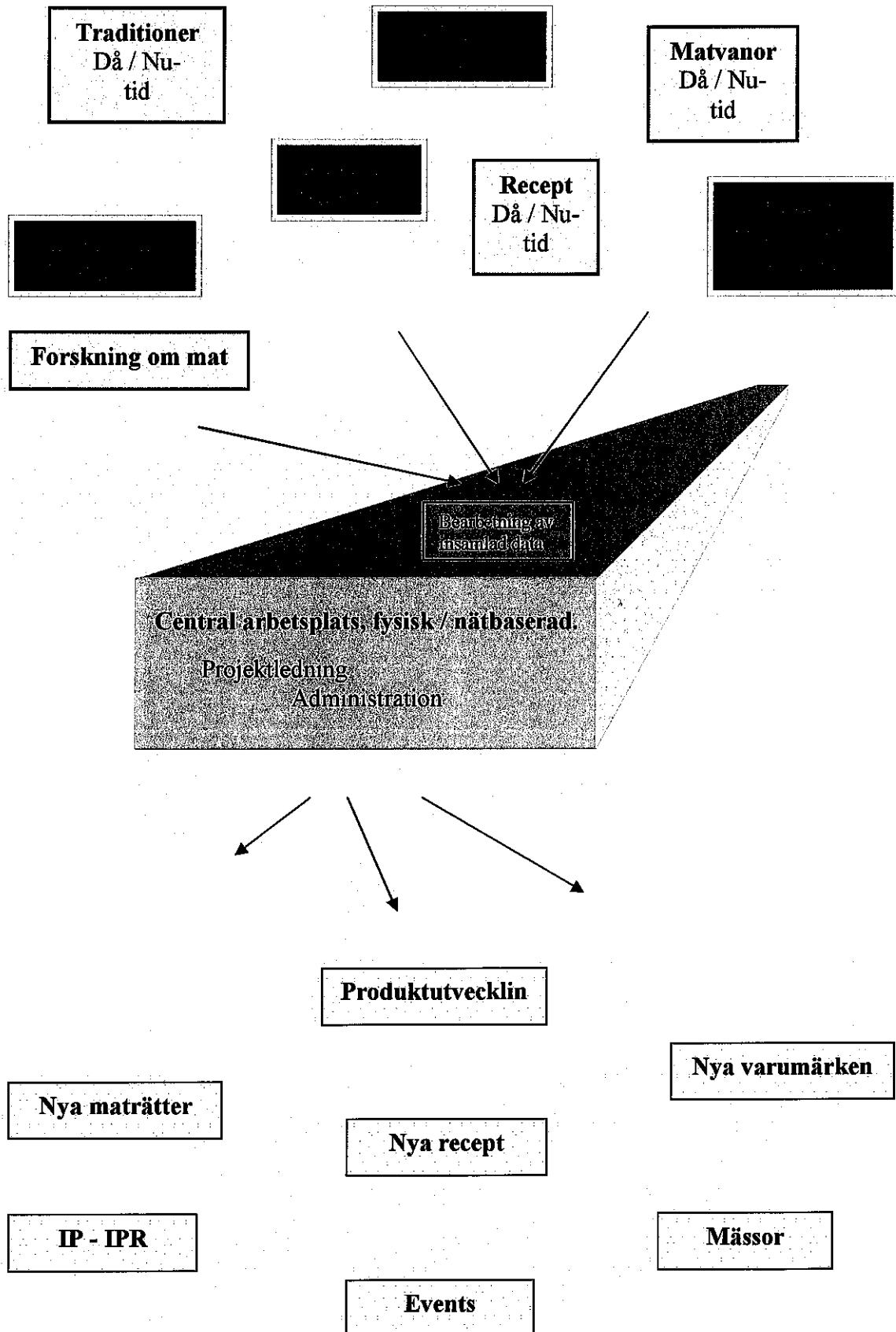
Möjligheten finns att via ett Nordiskt samarbete (Norge-Sverige) kartlägga de gamla kulturerna inom hela begreppet mat, lyfta dessa till en anpassad nivå för de yngre och tillåta dessa att produktifiera, lansera och via IPR (intellectual property rights) etablera bestående verksamheter.

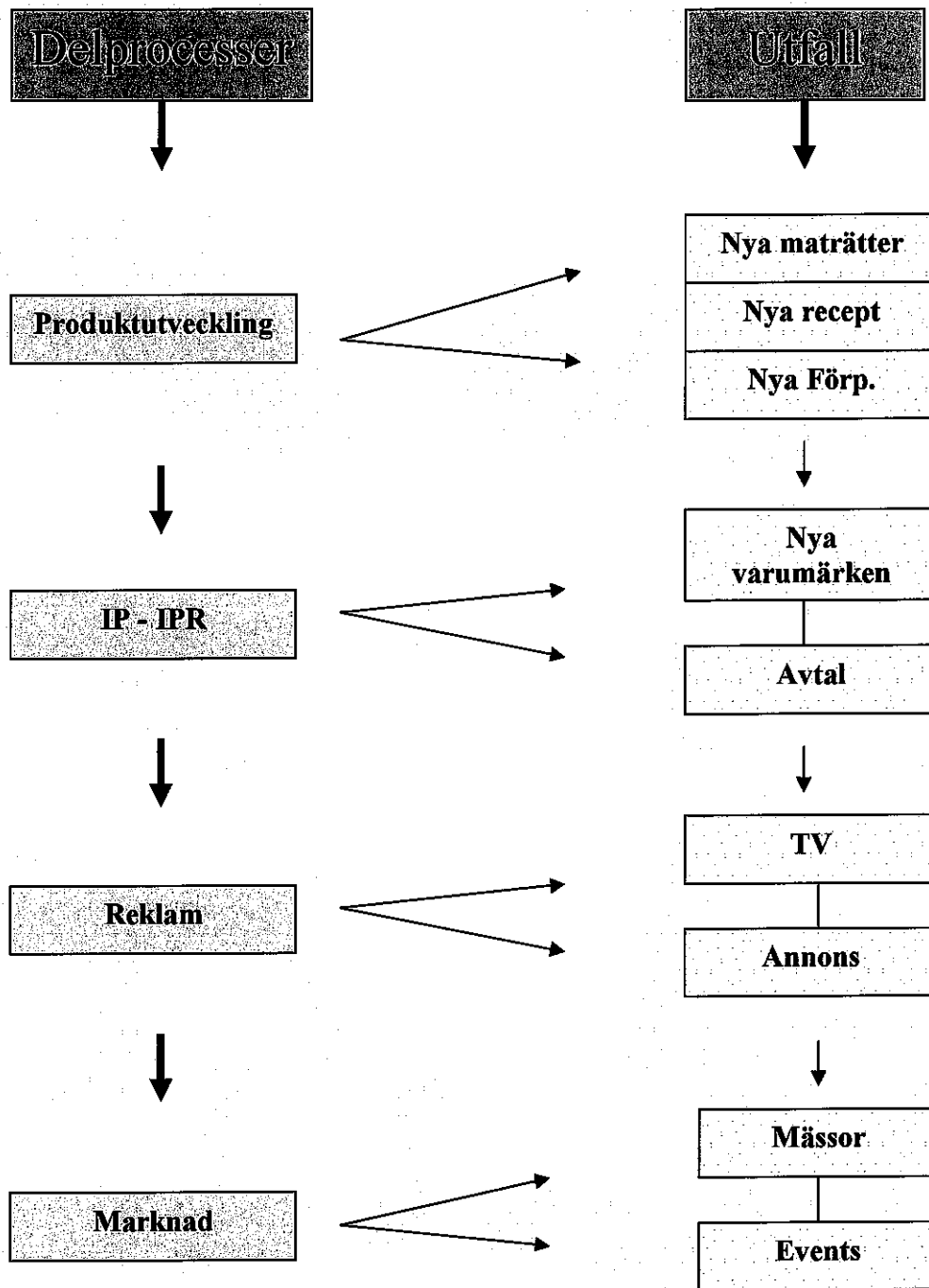
Nedanstående schematiska skisser visar hur projektets omfång, delprocess samt organisation kan utformas.

Projektet bör i tid omfatta minst en treårsperiod beroende på de ledder som finns hos respektive lands PRV, forskare, och producenter.

Projektet behöver därför inte vara heltidsbesatt utan arbete sker i delprocesser när tid utrymme finns för ett mervärdesskapande arbete.

Omfång

Gemensamt företag eller avtalsreglerat ägande

Organisation

Arbetsmodell för ungdomarna föreslås vara av formen styrelsearbete.
Ordförandeskapet växlar mellan nationalitet och medlemmarna.

